

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Égész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1:50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

A kiegyezés.

Nem kell nagyképűnek lenni annak megállapításához, hogy azon kiegyezés, a melyet most nemzeti kormányunk van hivatva megkötni Ausztriával, a legfontosabb azok közül, a melyek 1867-ik év óta kötöttek.

Legfontosabb pedig azért, mivel egyrészt az utolsónak ígérkezik az önálló vámterület behozataláig; másrészt pedig azon indokokból, mivel a nemzeti kormány köti meg; azon kormány, mely az önálló magyar vámterületet van hivatva előkészíteni, esetleg megalkotni.

Nem minden meghatottságtól menten tárgyalják tehát ezen fontos kérdést, mert e kérdés körül forog ez idő szerint a lét és nem lét kérdése.

Az osztrák államférfiak mindenesetre oda fognak törekedni, hogy a megegyezés olyan legyen, hogy az Ausztria érdekeit mozdítsa elő, de oda is fognak törekedni, hogy az oly formában intéztesék el, hogy a magyar önálló vámtarifa létrehozása, életbeléptetése nem-

csak kitolva, de teljesen megakadályozva is legyen.

Sulyos, igen sulyos feladat ez a kormányra nézve. Hisz első sorban egymás között kell megállapodniok a mérvek iránt, a meddig elmehetnek. Ugy látszik, hogy e kérdésben a kabinet között nézeteltérés nem fordul elő. Ez helyes. Az is helyes, hogy ezen mérvet nem kürtölik világgá, hisz ezzel fegyvert adnának az osztrákok kezibe. Bármennyire is helyesnek véljük tehát, hogy a kormány szándékai, tervei, cselekményei előre is ismereteseek legyenek a nemzet előtt, hogy azok megbiráltassanak, hogy azokról közvélemény alkottassék, mégis jelen esetben épen Ausztriára való tekintettel helyesebbnek véljük, hogy csak a befejezett tárgyalások eredményét fogják közölni annál is inkább, mert még mindig hátramarad a parlament ratifikációja, a mely egy neki nem tetsző javaslatot még idejekorán a legnagyobb megrázódtatás árán is elvethet.

A dolognak tehát nálunk való elintézése, ha nem is simán, de mindenesetre eredménydúsan várható, ha vezéreink az

osztrák államférfiakkal szemben oly megállapodásra jutnak, amely a magyar érdekeknek egyrészt megfelelnek a jelenlegi állapotok szerint, másrészt pedig az önálló vámterület létrejöttét meg nem akadályozzák, ki nem tölják.

Itt van az óriási bökkenő, mert igazán két ellentétes álláspont áll egymással szemben. Az egyik a magyar álláspont, mely a magyarok javára és az önálló vámterület előkészítése jegyében; a másik az osztrákoké, mely még mindig gyarmatként kíván kezelni bennünket a mi kárunkra és azt kívánja, hogy ezek az állapotok örökké tartsanak.

Sulyos tehát a helyzet s mi bizunk vezéreinkben. Ki is jelentjük, hogy a magyar érdekek megóvását, az önálló vámterület előkészítését és a megegyezésnek csak ezen keretben forgó formáit támogathatjuk. Nem pártolhatunk ellenben olyan kiegyezést, mely kárunkra lenne és az önálló vámterület megvalósulását akadályozná.

Ezen kérdésben úgy véljük, az egész nemzet osztatlanul áll háta mögött. A kishitűek is lássák már végűi be, hogy

TÁRCA.

A gyermekbarát.

Itta: **Géczy István.**

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.

Szaládi Oszkár, a nagy gyermekbarát, dobogó szívvel csemetéket be a szép özvegyhez, Füzínéhez.

Kezében egy ibolya bokrétát tartott, s maga volt a kifogástalan elegancia, csak a feszesen simuló császárcabát hátsó zsebei duzzadtak ki erősen, jelezve, hogy valamit rejtnek mélyökben.

A szobalány ismerős mosolylyal nyitott ajtót, mint olyan vendég előtt, a kit meggyőződése szerint a ház asszonya mindig szívesen lát. Szaládi udvarias, előzékeny uriember; a szobaleányhoz is van egy pár kedveskedő szava, mialatt az bevezette a szalonba és eltűnt egy mellékajton, hogy bejelentse asszonyának a kedves vendéget.

Ez az időköz éppen elég volt arra, hogy egy álló tükörbe megigazítsa nyakkendőjét és félresimitson egy renitenskedő hajfürtöt, azután hirtelenében átfutott gondolatban a mondókáján, mert hiába nevezetes perc előtt állott, mint kérő jelent meg a szép és módfelett gazdag özvegnél.

Egyszerre felpattant az ajtó és egy négy éves kis szőke babi rontott be, a ki egyenesen a Szaládi nyakába kapaszkodott, majd elhelyezkedett a térdén és lovagolni kezdett rajta. A szép özvegy, aki nyomon követte kis leányát, gyönyörködve, szinte elérzékenyedve nézett Szaládira, aki gyorsan kiűritette zsebeit, egyenként szedve elő mélyéből a játékszereket a kis babi számára.

— Isten hozta, Szaládi, szólt a szép özvegy, csókra nyújtva finom formájú vékony kezét. Szaládi felállt, udvariasan meghajtotta magát és mohón kapta el az özvegy kezét, s talán kissé hosszasan is tartotta kezei közt, mint azt az illendőség megengedte.

Füzíné elpirult, de nem huzta vissza kezét, ülással kínálta meg Szaládit, s maga is leült melléje, mialatt a kis babi a sarokba húzódott és szakértelemmel kezdett felboncolni egy piros bugyogós pojácát, a mit Szaládi bácsi csak az imént hozott neki.

Szaládi hódolattal nyújtotta át a kezében tartott ibolya csokrot, a miből az asszony egy szálát kitépett és keblére tűzött. Ez a néma, de sokat jelentő beszéd megadta a bátorságot Szaládinak a beszédhez.

— Nagyságos asszonyom, engedje meg, hogy egy kérdést intézzek önhöz, feleljen rá őszintén: Ismer-e engem jól?

— Azt hiszem jól ismerem, Szaládi.

— És minő véleménnyel van felőlem? folytatta a kérdést Szaládi, nem hiúságból kértem ezt, nem is ok nélkül, tudnom kell minő véleménnyel van irántam, mielőtt elmondanám, miért jöttem ma ide.

— Szaládi, én magát nagyon derék embernek ismerem, ez volt a véleményem már első találkozásunk alkalmával is. Emlékszik rá?

— Ó hogy ne, hogy ne emlékezném erre a napra, válaszolt mohón Szaládi, ez volt az én életem legszebbik napja.

— Nem veszem ezt bóknak a személyem iránt, válaszolt a szép özvegy. Ez a nap igazán szép és jelentőségteljes nap volt a maga értelmében, nem bálteremben találkoztunk, nem is zsuron, hanem egy komoly és magasztos ünnepélyen, az elhagyott gyermekvédelem alapkövének letételénél. Maga tette le azt az alapkövet, Szaládi, ott az Akadémia nagytermében, azon a gyűlésen, emlékszik rá? a mikor emberbarátok gyűltek össze, hogy tanácskozzanak, miképen lehetne megmenteni ezer és ezer elhagyott kitalított árva gyermeket a társadalom számára. Maga tartotta a megnyitó beszédet, oh higgye el, hogy még ma is könny szökik a szemembe, ha a hatásra gondolok. Hogy beszélt, minő hévvel,

Ausztria nélkül is boldogulhatnánk és ezen válságos időben ne gyengítsenek, hanem erősítsenek.

Ezen komoly fellegekkel borított égen melegítő napsugárként jelentkezett a bukaresti eset, a hol az osztrák-magyar nyelvért az osztrák államférfi Kucsera Miklós exponálja magát testi épségével.

Jelét látjuk benne, hogy az osztrák államférfiak is lassanként öntudatra ébrednek az iránt, hogy a magyar nemzet legerősebb védbástyája az osztrák badarságnak, hogy Ausztria is csak egy erős Magyarország mellett állhat meg.

Ha ez a jelenség nem elszigetelt, ha az osztrák államférfiak csak némiképp is megértik a kor intó szavát, úgy a kiegyezési kísérletből valóság válik, ellenkező esetben félünk, hogy mindkét ország a közel jövőben nagy megrázkódtatásnak lesz kitéve.

— n

A szegedi országos iparpártoló kongresszus.

Irta: Nádás Sándor.
(Folytatás és vége.)

Kiragadom még az országos kereskedelmi muzeum igazgatójának egy észrevételét, a melyet „A kereskedelmi muzeum hivatása a magyar iparpártolás körül” című szép értekezése kapcsán mondott.

Azt mondta t. i. hogy a kereskedelmi muzeum úgy megérez a hazában minden mozgalmat, mint az orvos az ember szervezetében végbemenő változást, csak újat kell az ember üterére tennie. A muzeum pedig egyik újat állandóan a nemzet testén tartja.

Jön valamely város vagy községből néhány levél és ezeknek írói tanítók, tanárok, nők vagy papok a legtöbbször. Ezen levelek aláírásai szinte bizonyos jele annak, hogy feladásuk helyén iparpártoló mozgalom indult meg, a melynek támogatására kérik a muzeumot, melyet ez mindig a legnagyobb készséggel, bárkinek megad.

A kongresszus által elfogadott határozatokban a következő elvek domborodtak ki.

Hogy a nép között terjedjen az iparpártolás eszméje, már a pap, tanár- és tanítóképzésnél utmutatás adandó hazánk ipari- és gazdasági viszonyairól és a magyar ipar terjesztésének a módzatairól, a különböző iskolák hatóságai pedig a tanító személyzet ez irányú tevékenységének támogatására és ellenőrzésére utasítandók. A tanító- és tanáregyesületek bevonandók ezen akcióba; a cél szolgáltatásban álló füzetek terjesztése és kiállítások rendezése, valamint a sajtó tevékenysége is igénybe veendő

Az ifjúsággal szemben úgy támogató a magyar ipar pártolásának eszméje, hogy megfelelő olvasmányok nyújtandók neki, lelkesítő szavak és gyakorlati példák mindenkor álljanak előtte; a felsőbb iskolák tanulói a magyar Védegylet kötelékében, külön szervezetet alkossanak Sorompóliga néven.

A hölgyek iparpártoló közreműködésére nagy súlyt helyez a kongresszus és kívánatosnak tartja, hogy a hölgyek is tagjaivá legyenek az iparpártoló szervezeteknek s ezekben bizottságokat alkítsanak és a nőegyesületektől elvárja, hogy az iparpártolást állandó gondoskodásuk tárgyává teszik.

A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem kölcsönös feladatáról azt mondotta ki a kongresszus, hogy ezek harmonikus fejlesztését országos érdeknek tekintji és a merkantil és agrárius irányok öszhangba

hozandók. Az iparpártolás tettekben nyilvánuljon; a különböző iparpártoló szervezetek tömörítendők és azokba minden, bármily foglalkozásbeli ember bevonandó.

Az iparpártolással összefüggő pénzügyi műveletek érdekében szükséges a „Magyarországi kereskedelmi szövetség” és a „Magyar nemzeti iparbank” együttes megalakítása mindazon iparpártoló szervezetek elnökségeinek közvetítése által, a melyek e hazában vannak.

Az iparpártoló egyesületek egyöntetű működése érdekében a kongresszus a magyar Védegylet, az Országos Iparpártoló Szövetség és a Szegedi Iparpártoló Szövetség 7—7 tagjából álló bizottságot küldött ki.

Az iparpártolás jogi feltételeitül a kongresszus a verseny tisztességét, anyagát és egyéb lényeges tulajdonságait illetőleg törvényes biztosítékokat, a hatályban levő két védjegy-törvény reformját, a közérdekű egyesületek jelvényeinek oltalmát kívánja.

Ezeket a határozatokat az „általános csoportban” hoztuk. Az „ipari csoport” határozatainak lényege pedig ez:

A magyar származás felismerésére országos védjegy és címtár kell, a vonatkozó törvényes intézkedések híján pedig a magyar ipar cégére alatt elkövetett visszaéléseket nyilvánosságra hozatal s az abban részt vevő minden tényezőnek a magyar hazafiak sorából való kirekesztése által kell megtorolni; a társadalom, valamint a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak példát szolgáltató iparpártoló tevékenysége az állam és társadalom részéről a legnagyobb erkölcsi elismerésben részesítendő.

Iparosaink legelső és legfő feladatául nyilvánította a kongresszus, hogy *mindenki a maga kapuján állítsa fel a tilalmi sorompót.* Az ő kapujukon, sem mint magán fogyasztóknak, sem mint

szeretettel, lelkének teljes meggyőződésével, minő élénk színekkel! ecsetelte, ezeknek az elhagyott páriáknak a sorsát, a kik ott nőnek fel az utcán elhagyatva, kitzasztva a nélkül, hogy éreznék az otthon melegét, az édes anya ölelését, csókját. Ó én akkor mindjárt azt mondtam magamban, ime egy igazi férfi, egy talpig ember, aki tud érezni, meglátja a nyomort, és segítő kezet nyújt a társadalom kitzasztottjainak.

— Nagyságos asszonyom! a dicséret mindég jól esik, mert hiába tagadnók, van bennünk egy kis hiuság is, de a nagyságod elismerő szavai engem büszkévé és boldoggá tesznek. Én nem tudom érzelmeimet tettetni, eltitkolni se tudom azt, észrevehette negyságos asszonyom, hogy engem nem csak a barátság köt ehhez a házhoz, de több annál, egy olyan érzés, amely boldoggá vagy boldogtalanná tehet engemet egy egész életre.

— Szaládi!

— Kérem, ne szakítson most félbe! Feleljen nekem őszintén, ha azt mondanám: szeretem, ha azt mondanám, hogy egyetlen vágyam, hogy hitvesemmé tegyem, akkor is megmaradna az iménti véleménye mellett?

— Megmaradnék Szaládi, akkor is! Nem csak magam miatt, de legfőképen a kis lányom érdekében. Az én drágaságom első percben megérezte magában a jó embert, örül, ha jön és busul ha távozik. Én anya vagyok, Szaládi, jó anya, a gyermekemnek szüksége van apára, aki szeretni fogja őt, úgy mint az

édes apja szerette, aki megóvja az élet küzdelmeiben, és éles szemmel áll őrt, hogy hozzá ne ferkőzzék a bánat, a csalódás, a kétségbeesés, amelynek egy gyenge leányszív annyiszor ki van téve, még akkor is, ha olyan anyja van neki, mint én vagyok. Ezért hallgatom én meg magát Szaládi, és ezért felelek a kérdéseire éppoly nyíltsággal, mint a hogy a kérdés fel volt téve.

— Nagyságos asszonyom! Klára! . . . Oly boldoggá tett! Ha volt életemnek olyan cselekedete, amely jutalmat érdemelt, most megkaptam, százszorososan, ezerszeresen fizetett meg a gondviselés. Feleségen: lesz Klára, az én édes, drága kis feleségem, óh mondja el még egyszer, mert nem tudom elhinni.

— Az leszek Szaládi, a felesége, hü felesége, mint amilyen szerető apja lesz maga a babikámnak. Kell hogy az legyen, hisz maga oly nemes gyermekbarát!

* * *

Esküdt uraim, folytatá beszédét a védő ügyvéd. Tekintsenek erre a halvány arcra, patakozó könnyekre és a bánattól megtört alakra. — Így néznek-e ki a bűnösök? — Nem esküdt uraim — így az áldozatok néznek ki! — Önök most még csak a gyermekgyilkos anyát látják, de nem látják a tövissel kirakott kálvária utját, a mely a szerencsétlen teremtést oda vitte, hogy önkezevel vetett véget gyermeke életének. Szép volt, egyedülálló, kitzasztva a világba, — szeretett — elcsabitották. S mikor gyermekének életet adott,

mikor térden állva könyörgött a csábitónak, hogy legalább gyermeke életének fentartásához adjon módot, segédkezet, az durván eltaszította, kidobta házából. Nem írom le, mit szenvedhetett ez a szerencsétlen teremtés, mikor éhezni látta gyermekét, és ő nem tudta táplálni. Csoda-e, ha az Isten elvette az eszét és ő elkövette a bűnét a nélkül, hogy arról sejtelve lett volna. Hogy mennyire szerette csábitóját, bizonyítja az, hogy nevét elhallgatta, de az én védői kötelességem volt az igazi bűnöst kikutatni. Megtettem és ítélnék Önök, esküdt uraim, hogy minő csábitásnak lehetett ez a gyöngye teremtés kitéve, ha megtudják, hogy ez az alávaló becsületrabló, nem volt más, mint az országos hirű nagy gyermekbarát, Szaládi Oszkár!

Egy gyöngye női sikoly hallatszott a hallgatóság között, aztán siri csend lett, csak a vádlott leány zokogása hallatszott, akire részvétellel néztek az esküdték, szemekben ott lebegett a szájalom, a bocsánat . . .

* * *

Szaládi Oszkár másnap ismét dobogó szível és kezében piros rózsa-csokorral csengetett be a szép özvegy lakására. A szobaleány nyitott ajtót, de nem mosolygott, mint máskor, hideg szobor arccal adta tudtára Szaládinak, a nagy gyermekbarátnak, hogy önagsága hirtelen elutazott és nem is jön vissza . . .

iparosokén, idegen áru vagy nyersanyag be ne menjen. Azután az iparosnak ugyanezen célt kell szolgálnia még a maga versenyképességének fokozásával a más társadalmi osztályok mint fogyasztók kívánságaival szemben.

Az iparosok kívánságai ezek: önálló gazdasági berendezkedés, az ipartörvény revíziója (a mire nézve Sztéryni államtitkár — más helyen — kötelező nyilatkozatot tett), a vásárügy rendezése, a rabipar szabályozása, a mesterek és segédek oktatása, a szabadkai kongresszus alkalmával nyilvánított kívánságok megvalósítása, minél szélesebb körű állami iparfejlesztés, a kisiparosok és ezek szövetkezeteinek segítése, ipari termelő- és árucarnok-szövetkezetek létesítése, helyi iparkiállítások rendezése, „tanonc-otthonok“ felállítása a tanoncok kiképzésére.

A szövetkezetek iparpártoló hivatása az idegen ipartermékek kizárásában esúcsosodjék ki és minden hazai intézmény által emeltessék

A „kereskedelmi csoport“ határozatai ezek:

A magukat állami ellenőrzésnek alávető, kizárólag hazai iparcikkeket terjesztő kereskedőknek állami kedvezmények nyújtása, a magyar áru termelési helyének a gyártmányon törvényes védelemmel való feltüntetése.

A nagy, közép- és kiskereskedők sérelmeinek figyelmen kívül hagyásával, kívánságainak lényege: a kereskedelemnek hivatása a fogyasztást a hazai iparcikkek felé terelni, a kereskedők, főleg a nagykereskedők fokozottabb mérvben vonandók az iparfejlesztés körüli tevékenységbe, de viszont, a kereskedőknek megtérítendő az iparfejlesztésre fordított áldozatai, különösen állami kedvezmények által. A míg ez meg nem történhetik, addig legalább a hazai iparcikkek forgalomba hozataláért adókedvezmények nyújtandók; a kereskedelem képviselőinek a törvényhozásban nagyobb hely biztosítandó.

Az ipari szövetkezetek és a kereskedelem című tétel tárgyalásánál kicsendülő alapgondolat ebben fejezhető ki: a szövetkezetek a kereskedők érdekei ellen törnek. A határozat pedig azt kívánja, hogy az összes illetékes tényezők figyelme felhívott azon kérdés tanulmányozására, hogy miként lennének a kereskedők a kisipari termelő-szövetkezetek szereplői közé bevonhatók, hogy így a kisipari termelés fokozása és hasznosítása körül szolgálatot tehessenek a magyar iparfejlesztés ügyének.

A magyar ipar és kereskedelemnek Magyarország és Ausztria között való forgalmában leendő megvédésére szükséges jogsegély érdekében a feieknek az idegen nyelvű iratok csak hiteles magyar fordítással kapcsolatban kézbesíthetők kényszer útján; a bíróságokhoz intézett mindennemű megkeresésnek stb. csak akkor kell eleget tenni, ha hiteles fordítással van ellátva; a végrehajtási törvény 4. §-a hatályon kívül helyezendő, az illetékes bíróság a félnek nála benyújtandó kérvényére hozza határozatát, végrehajtás elrendelésének csak az 1881. évi 60. t. cz. 3. §-ában foglalt általános feltételek alatt legyen helye.

A külkereskedelem mint a hazai ipar tényezője című tétel előadója oly gyen-

ge hangon beszélt, hogy egyáltalában nem érthették meg; előadása nyomtatásban fog megjelenni.

A kereskedelmi muzeum hivatásáról már megemlékeztem.

A konkrét iparpártolási feladatok című tétel keretében a következő eszmék domborodtak ki: a közgazdasági politikát egyelőre ki kell kapcsolni a megállapítandó programból, jölehet az ok-szerű iparpártolási mozgalom elengedhetlen előfeltétele a józan, céltudatos és rendszeres iparfejlesztési politika s ennek egyetlen reális alapja az önálló vámterület.

Az állam különös iparpártoló feladata a közszállítások terén, tehát az állami, megyei, városi, községi, honvédségi, csendőrségi, a közös hadseregbeli és tengerészeti hatóságok és intézetek szükségleteinek beszerzésénél érvényesül. Továbbá, rendezendő a házálás és vándoripar, védjegy-törvény alkotandó; a társadalmi propaganda szervezendő, a beszerzési források tözskönyve csoportok és vidékek szerint elkészítendő, a helyi és a fővárosi sajtó stb. stb., mind megnyerendő a nagy nemzeti cél hatatos támogatására.

Még a hazai beszerzési forrásokról fogadott el határozati javaslatot a közgyűlés. Ezek lényege már más határozatokban visszatükröződik.

Lelkes hangulatban oszlott szét a kongresszus, amelynek tán minden tagja azon meggyőződésben távozott, hogy mégis csak fog sikerülni az a közös óhaj, hogy: legyen magyar ipar.

Santelli Italo vivó-estélye.

A millénium évében rendezett budapesti nemzetközi vivó-verseny a magyar vivó-sport fejlődésében új határkövet jelent. Innen datálódik a testezés e legnemesebb ágának örvendetes fellendülése hazánkban. Nem mintha annakelőtte is nem akadt volna a vivás művészetének elég számu hivatott művelője hazánkban; de kétségtelen, hogy a nevezett, világraszóló verseny, és e verseny első győztesének, Santelli Italo mesternek Budapesten való letelepülése nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a vivó-sport művelése mind általánosabbá vált és már a középis-kolai testi nevelésnek is egyik igen fontos tényezőjévé lett.

Santelli Italo mester a budapesti vivó-akadémiák mintájára a vidéken is szándékozik tanfolyamokat rendezni. Ezek sorozatát Baján kezdte meg. Nyolc heti tanfolyamát 22-en látogatták. A szám ugyan kisebb a tavalyinál, de hogy az érdeklődés városszerte mennyire megnövekedett, mennyivel hatalmasabban nyilatkozott meg, mint Santellinek mult évi bajai tartózkodása alkalmával, azt legjobban mutatja a szept. 1-én rendezett *vivó-estély*-nek fényes sikere. Nagyszámu és előkelő közönség érdeklődéssel szemlélte a testi ügyességnek azt a magas fokát, melyet a vivás mestersége megkövetel, és élvezettel hallgatta azt a remek éneket és zongorajátékot, mely mint jóleső zenei intermezzo az estély sikeréhez nagyban hozzájárult.

Az estélyről, melynek műsorát lapunk mult számában közöltük, a következőkben számolunk be:

1. Kardiskola. *Stauoczky* László és *Szaday* Adorján. A két kezdő vivónak a mesterrel való u. n. iskola-vivása, főképen azoknak érdeklődését keltette fel, kik Santelli techni-

káját közelebbről akarták megismerni. Megjegyezzük különben, hogy *Stauoczky* karnak, *Szaday* nál meg a lábna tartása volt kifogástalanabb.

2. Assaut-vivás. *Szabó* Sándor és *Reiter* Emil, egyenként a mesterrel. Szép reményekre jogosítanak, de természetesen még időbe kerül, míg a szabad-vivásban a tökéletességnek kellő fokára emelkedhetnek.

3. Nagyobb élvezetet nyújtott a mester assaut-ja egyik legügyesebb tanítványával, *Scharpf* Andorral. Öröm volt nézni a jó vivóformákkal rendelkező tanítványnak nemes törekvését, hogy mesterének legalább egy »volt«-ot adhasson. Lelkiismeretes gyakorlat után még többet fog beváltani, mint amennyit ígér.

4. Lázás gyorsasággal következett a fáradhatatlan mesternek újabb jeladása a dr. *Freund* Sándorral való felálláshoz. dr. *Freund* higgadt, elegáns küzdő, akin meglátszik, hogy szorgalmas iskolavivó. Támadás és védelem tekintetében csakis így lehet kellő biztonságra szert tenni.

5. A műsor első sorozatát befejezte a mesternek viadala egyik legfiatalabb, de a legtalentumosabbakhoz tartozó tanítványával, a sokoldalú *Posta* Sándorral, ki egyéb téren is szinte kényeztetett kedvence a bajai közönségnek. A mai estén megmutatta, hogy nemcsak a szót, de a kardot is jól tudja forgatni. Dícsérettel emlékezünk meg vágásainak helyes irányításáról, sikerült védekezéséről és minden tekintetben figyelemreméltó lábtechnikájáról.

A vivó-akadémiát — hála a rendezőség ügyességének — *Santelli* Italoné urasszony hangversenye szakította meg, ki *Somkuti* Sándorné urnő mesteri zongorakísérete mellett először *Costa Serenatáját*, majd *Gluck* »O del mio dolce« kezdetű dalát énekelte, végül *Verdi* *Rigolettójából* adott elő egy részletet, az első franciá, a két utóbbit olasz nyelven. Az előkelő megjelenésű énekesnő mind hangjának nagy terjedelmével, mélységes csengésével, hatalmas erejével, mind pedig előadásának érzelmességével, változatosságával ritka művezetést nyújtott a közönségnek, mely őszinte elragadtatásában percekig tapsolt a művésznőnek. Gyönyörűen érvényesült *Santelliné* előadásában majd a lágyan csengő pianissimo, majd a precízizozott staccato, majd az egész termet betöltő fortissimo. Hangvétele mind a mély, mind a magasabb régiókban mindig a legtisztább volt. Látszott rajta, s a közönség is érezte, hogy nem dilettáns, hanem hivatott, iskolázott művelője az ének nemes művészetének.

Öt pernyi szünet után újra a kezdők kardiskolája következett. *Drescher* Gyula, *Reiser* Viktor és *Vadász* Pál mutatták be gondos készültségről tanuskodó ügyességüket.

A vivó-akadémia fénypontja a vivó-műsor utolsó pontja volt *Santelli* mesternek és *Szűcs* Ervinnek assautja. Utóbbi több esztendő szorgalmának, fáradozásának és gyakorlatának gyümölcsét vitte be az érdekes küzdelembe. A gyors és fedezett támadás, az ügyes hátrálás érdekes és élvezetes volt.

Az assaut-vivás vezetői *Tomka* főhadnagy, dr. *Márkus*, dr. *Makray* és e sorok írója voltak.

A műsort *Santelliné* urnő újabb két énekszámával, *Tosti* »Vorre morir«-ja és *Thomas* »Hamlet«-ja zárta be. A közönség zajos kívánságára megszerezte *Schubert* »Ständchen«-jével. Mindhárom oly remekül adta elő, hogy sok ideig emlékezetes marad ez a hangverseny a bajai közönség előtt.

Az akadémia befejeztével a fiatalság táncreperdült, mely reggelig tartott.

Vágó Rezső.

HIREK.

Esküvők. Meskó Zoltán hadnagy, Meskó László városi tanácsos fia e hó 6-án délelőtt 11 órakor vezette oltárhoz pártunk nagyra-becsült elnökének: Drescher Gyulának leányát: Margitot.

Az esküvő a legszűkebb családi körben tartatott meg és a fiatal pár az esküvő után nászutra utazott.

Szívünk mélyéből gratulálunk az örömszülőknek és az új párnak, kívánjuk nekik a legteljesebb boldogságot, a melyekre a derék szülők városunk érdekében kifejtett működésükért derekasan rászolgáltak.

Ugyancsak szűk családi körben tartotta esküvőjét pártunk társelnöke, lapunk felelős szerkesztője dr. Valentín Emil, Wollner Honora úrhölgygel, vasárnap délelőtt. Az esketésnél tanukép dr. Rajk Aladár orsz. képviselőnk és Drescher Gyula pártelnök szerepeltek, újlag is sok szerencsét kívánunk szép frigyükhöz.

Hymen. Stern Mór pincehelyi kereskedő, folyó hó 12-én vezeti oltárhoz Wollner Bella kisasszonyt, néhai Wollner Jakab volt 48-as honvéd leányát.

Értesítés az 1906/7. iskolai évről. A belvárosi kereskedő- és iparostanonciskolai tanulók beírását folyó hó 10-14-ig mindenkor este 5 óráig fogom eszközölni a régi belvárosi iskola épületében. A tanítás szeptember 17-én d. u. 5 órakor veszi kezdetét. A tanítási díj a kereskedőknél félévre 6, az iparosoknál egész évre 2 kor., melyet a beírásnál mindenki lefizetni tartozik. Végezetül megjegyzem, hogy a felvételre későn jelentkező tanoncokat igazolatlanul mulasztóknak tekintjük. Vágó Rezső igazgató.

A »Bajai Építőmunkások« saját könyvtáruk javára 1906. évi szeptember hó 23-án, vasárnap a Ziech Henrik-féle vendéglő összes termeiben Rácz Józsi zenekara közreműködésével mellett világpóstával és táncdal egybekötött szüreti mulatságot rendez, kezdete este 7 órakor. Belépti-díj személyenként 80 fill. Jegyek este a pénztárnál válthatók. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk.

A »Bajai Műkedvelők« a létesülendő »Bajai Műkedvelő Egyesület« javára 1906. szept. hó 9-én (vasárnap este) az »Ipartestület« nagytermében színelőadást rendez. I. Színre kerül: (közkívánatra) a »Doktor ur«. Bohózat 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc. Rendező László K. Sugó Váradi Andor. II. »Fájó szívek«. Színmű 1 felvonásban. Irta: Grillparzer Ferenc. Kezdeté este 8 órakor. Helyárak: I. hely oldalszék: 1 K. 50 f. II. hely: 1 korona. Állóhely 50 f. Jegyek előre válthatók Deák Sándor fodrász (egyleti pénztáros) és Csermák Sándor ur könyvkereskedésében és este a pénztárnál. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk s hírlapilag nyugtázzunk.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank igazgatósága, a legutóbb hozott határozata alapján ötszáz darab új 300 koronás részvényt fog kibocsájtani 484 korona árfolyam mellett. Az új részvényekre régi részvények tulajdonosai elővételi joggal bírnak olyképp, hogy minden két részvényre egy drb. új esik. Fél részvény nem adatik ki.

Az igazgatóság ezen határozatát a f. hó 30-án megtartandó rendkívüli közgyűlés tárgyalja.

Az erdőőrök fegyvertartási joga. A belügyminiszter egy rendelete több szolgabírónak azt az intézkedését, hogy az erdőőrök csupán szolgálati és nem vadászfegyverrel lehetnek külön engedély nélkül ellátva, s egyidejűleg

elrendelték, hogy a vadászfegyverek, amennyiben azok a kitűzött záros határidő alatt golyós fegyverekkel fel nem cseréltetnek, elkoboztassanak: megsemmisítette és elrendelte, hogy a felesketett erdőtisztéknek és erdőőröknek szolgálati fegyverükre nézve szolgálatuk ideje alatt a fegyvertartási engedélyek évről-évre hivatalból megújíttassanak.

Az új anyakönyvi törvény. A belügyminiszter 1907. évi január hó 1-én szándékozik életbe léptetni az új anyakönyvi törvényt. Az új törvény egyszerűsíti az anyakönyvi bejegyzéseket és kivonatokat, sok kezelési előnnyel fog járni és igen sok eddigi hiányt fog pótolni.

Tüdőbaj, köhögés, rekedtség, mellfájás, elnyálkásodás és étvágytalanság ellen megbecsülhetetlen szernek bizonyult a Halápi-féle hársfamézsörp, melynek kitűnő hatását számos előkelő orvos kipróbálta és egybehangzó véleménynyel elismerte.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy falragaszok és hirdetések kifüggesztése a hatóságilag jóváhagyott engedély és árszabály alapján, csakis általam eszközölhető.

Tisztelettel

ROTHSCHILD ZSIGMOND
hirdetési és reklám vállalata.

Segédszerkesztő: Wagner Antal.

NYILT TÉR.

Ezen rovatokban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Tüdőbajosoknak

és mindenkinek, aki köhög, rekedt, elnyálkásodott, étvágytalan és testsúlyban fogyást észlel, megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz a

Halápi-féle hársfamézsörp.

Sokszor az ártatlannak látszó gyöngye köhéscselés előjele a veszes tüdőbajnak. Senkise várja meg a baj beköszöntését, hanem fojtassa el csirájában, akinél pedig már beállott, pusztítsa el a

Halápi-féle hársfamézsörp

által, mely biztos hatása mellfájás, köhögés, tüdőhurut, meghűlés stb. betegségeknél. Minta üveg 3 korona, nagy üveg 5 korona.

KÉSZÜTT AZ

APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, József-körút 64.

Főraktár: Baján, Gyarmati Emil gyógyszer-tárában.

10 5

Árpád-utca 26. sz. alatt egy intelligens fiatal ember

„teljes ellátást“ nyerhet.

Elköltözés miatt

összes

butoraimat

olcsó áron eladom.

özv. Sonnenschein Zsigmondné,

Baján, Petőfi Sándor-utca 23.

Dr. SCHMIEDT G. főtörzsorvos és phisicus
hires

f ü l o l a j a

meggyógyítja az időleges süketiséget, fülfolyást, fülzúgást, sőt az idült nagyothallást.

Egyedül kapható:

Török József gyógyszer-tára, Budapest,
Király-utca 12. sz.

Használati utasítás van hozzá.

Ára 2 frt üvegenként.

10 7

„MERKUR“

ezüst kályha fény

== kályhák részére ==

1 darab 60 fillér.

„Merkur“ aranyozó

képrámák, lámpák, gipsz figurák stb. aranyozására. 1 darab 50 fillér.

! SZÜRETTRE !

tűzijátékok és raketták

nagy választékban kaphatók:

Wagenblatt és Henerári

kereskedésében.

Tessék a kirakatot megnézni.

13449. sz.

kig. 1906

Hirdetmény.

A földmivvelésügyi m. kir. miniszter úr folyó évi július hó 26-án 39508/VII-A. 5 szám alatt kelt rendeletével „Az oklevéllel nem bíró gazdatisztok“ gazdatiszti gyakorlati vizsgájára „vonatkozó szabályzatot“ oly kijelentés mellett küldötte meg, hogy a gazdatiszti gyakorlati vizsga megtartását még egy évre, vagyis az 1906 - 1907-iki téli időnyre engedélyezte.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy említett szabályzat városi kiadó hivatalban folyó évi szeptember hó végéig betekinthető.

Baja, 1906 évi augusztus hó 31-én

Polgármester h.:

Erdélyi,
főjegyző.

11846. sz.

kig. 1906.

Árlejtési hirdetmény.

A város jövő téli tűzifa szükséglete szállításának biztosítása végett a városi gazdasági hivatalnál folyó szeptember hó 11-én délelőtt 10 órakor árlejtés fog tartani alulirotnál betekinthető feltételek mellett

Baja, 1906. szeptember 7-én.

Weisz Nándor,
tanácsnok.

EGY
BUTOROZOTT
UTCAI SZOBA
KIADÓ
Petőfi Sándor utca 36.

Dunauszoda

fedett, két hajón építve, 52 kabinnal terass és napfürdővel, fürdőkádakkal meleg fürdők részére, tussal ellátva, **eladó vagy bérbe adandó.** Bővebbet: **RIGLER, Budapest, VI., Rózsa-utca 55.**

12075. szám.
kig. 1906.

Hirdetmény.

A magyar szent korona országai területén élő növények kereskedésével és azok külföldre szállításával foglalkozó s az 1882: XV. t. cz. beiktatott berni nemzetközi phyloxera egyezmény kiegészítéséről szóló 1899: XLI. t. cz. értelmében szabad forgalomra jogosított telepek kimutatása a földmivelésügyi m. kir. minister ur folyó évi 16420/VII. A. 3. számú rendeletével leküldetvén, felhivatnak mindazok, kik telepüket a kimutatásba felvéteni kívánják, hogy ezen szándékukat a városi tanácsnál **folyó évi szeptember hó 20-ig** jelentésük be, a fenti számú rendelet értelmében megejtendő helyszíni vizsgálat foganatosítása végett.

Baja, 1906. évi augusztus hó 30-án

Polgármester h.:

Erdélyi

főjegyző.

567. sz.
1906.

Ujabb árlejtési hirdetmény.

Csávoly község előljárósága közhírré teszi, hogy 21744/alisp és 1171/jkv 1906 számú törvényhatósági véghatározat alapján a szegényalap tulajdonát képező nagykorosma kibővítése és kijavításából álló építési munkálatainak biztosítására **f. hó 13-án délután 2 órakor** Csávoly község házánál nyilvános szóbeli

árlejtés fog tartatni. Árlejtezni szándékozik az előirányzati összegnek megfelelőleg 5% bántépntzt tartoznak letenni. A nagykorosma érintett építési költségei 9141 korona 06 fillérrel vannak előirányozva.

Az építésre vonatkozó részletes feltételek költségvetés és tervek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők

Kelt Csávoly, 1906. évi szeptember hó 5-én.

Községi előljáróság.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a b.-almási kir. járásbírósnak 1906. évi V. sz. végzése folytán dr. Fischel Béla ügyvéd által képviselt ifj. Szutrély Lipót felperes részére ifj. Schmidt Antal alperes ellen 867 K tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 5121 K-ra becsült ingóságokra a balmási kir. bíróság 1906. V. 6 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Bácsalmáson leendő megtartása határidőül 1906. évi szeptember hó 20-ik napján délelőtt 8 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt cséplő gép stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban esz közöltetett volna és ez a végrehajtási jegyző könyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Almáson, 1906. évi szept. hó 5. napján.

Pogány,

kir. bír. végrehajtó.

14521. szám.

kig. 1906.

Felvetett Pest Pilis-Solt-Kiskun vármegye alispáni hivatalának következő hirdetménye: 26292/kig. 1906. szám. Tárgy: A délmagyarországi gyapjusző és vattagyár r. t. kérelme vizimű engedélyezése stb

Hirdetmény.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, miután Baja th város 13047/1906 számú

értesítése szerint illetékességem ellen az 1885: XXIII t. cz. 158. §-a alapján kifogással nem élt, hogy a m. kir. kulturmérnöki és folyammérnöki hivatalok műszaki vél ménye alapján a fent megjelölt vizimunkálat engedélyezése ügyében kidolgozott tervek és iratok az 1885: XXIII. t. cz. 161 és következő §-ai értelmében leendő eljárás végett folyó évi augusztus hó 23. napjától szeptember hó 23-ig bezárólag Bajaszentistván község házánál közszemlére kitétetni rendeltetnek.

A törvény 163. §-a értelmében megtartandó helyszíni tárgyalás vezetésével a kiskörösi járás főszolgabírója vagy pedig helyettese bizatik meg; a tárgyalás határnapja pedig folyó évi szeptember hó 24. napjának d. e. 10 órájára kérelmező czég gyártelepére kitűzetik.

A bemutatott tervek szerint kérvényező czég gyártelepére vízvezeték lefektetése czéloztatik.

Miről a VIII. ker. kir. kulturmérnöki hivatal, a budapesti m. kir. folyammérnöki hivatal, a pestmegyei sárközi ármentesítő társulat igazgatósága (Kalocsa) Baja th város. továbbá az iratok és tervek kiadásával a kiskörösi járás főszolgabírója s általa szabályszerű kifüggesztés és kihirdetés végett Bajaszentistván község s folyamodó r. társaság (Baja) jelen hirdetmény kézbesítésével, a többi érdekelt pedig közhirdetés útján oly felhívással értesítetnek, hogy észrevételeiket a közszemlére kitűzött határidő alatt vagy írásban, vagy a tárgyalás határnapján élőszóval adják elő, mert az ennek után beadott észrevételek figyelembe vehetők nem lesznek. Budapest, 1906. évi augusztus hó 17-én. Fazekas s. k. alispán.

Határozat:

Ezen hirdetmény a hirdetési táblára kifüggesztetni s a „Bajai Független Ujság”-ban közzététetni rendeltetik.

Egyben Baja város közönsége képviselőiben a tárgyaláshoz Weisz Nándor tanácsnok és Rauschenberger Ferenc t. mérnök urak kiküldetnek.

Baja, 1906. évi augusztus hó 24-én.

Polgármester h.:

Erdélyi,

főjegyző.

Tankönyvek minden iskola részére

és

* TANSZEREK *

minden tanintézetbe, kiváló jó minőségben, **olcsó árak** mellett kaphatók

ifj. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.

CSEPLÉSI ÉS GAZDASÁGI

CÉLOKRA

LEGJOBBAN BEVÁLT

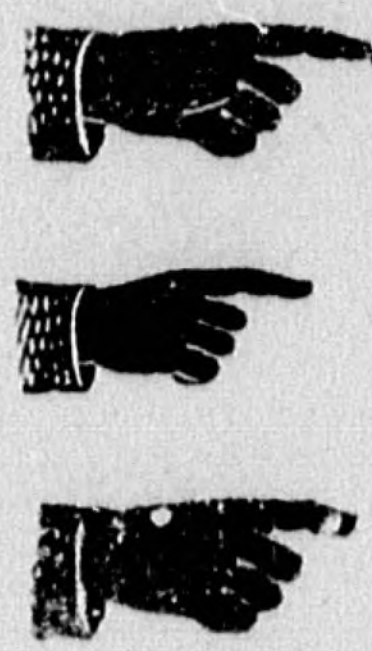
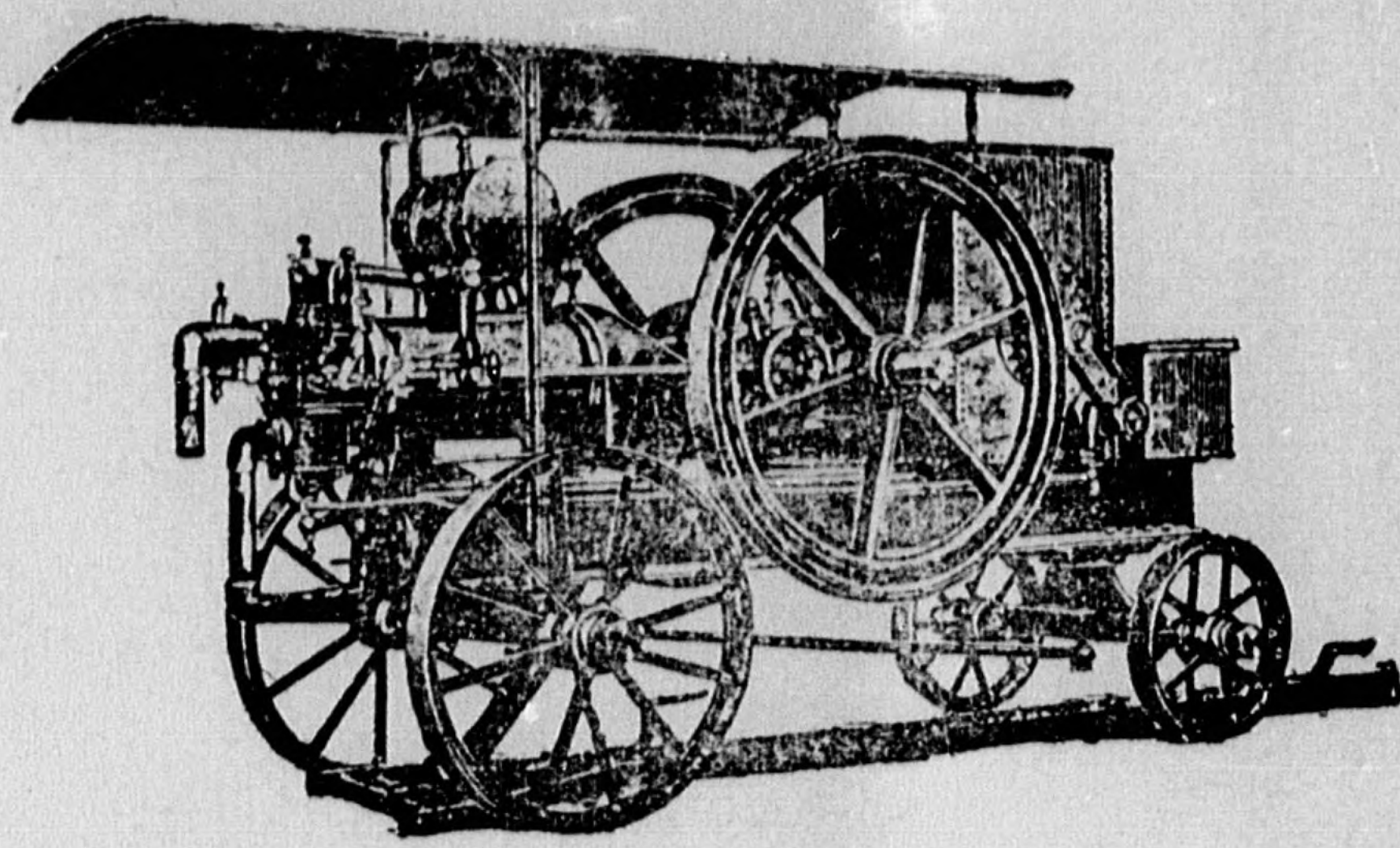
BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemi

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

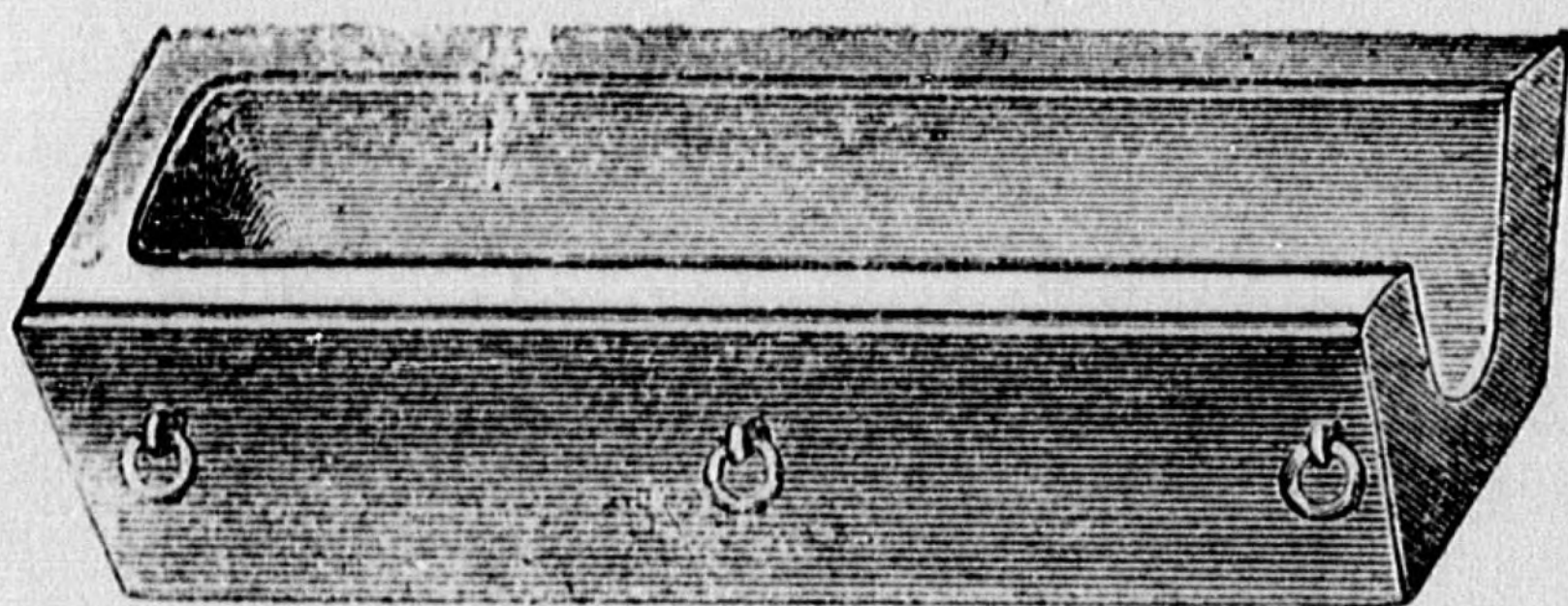
Budapest, V., Váci-ut 12.

Feltűnő újdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat.Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapható
az ország minden
különlegességi árudájában.

ÖZVEGY SPITZER SIMONNÉ ÉS TÁRSA.

Drótbetétes cementesővek minden méretben.

Egyszerű és diszes cement- és márvány mozaiklapok.

Lépcsők. Kémény-, oszlop- és kut-fedelelek. I.

Medencék, jászolok, vályuk minden méretben legjobb kivitelben, legolcsóbb áron.

Mit igyunk ? hogy egészsé-
günket meg-
óvjuk, mert csakis a *természetes szén-
savas* ásványvíz erre a legbiztosabb óvó-
szer. Elsősorban az I-sőrendű természetes
szénsavas

natrontartalmú ásványvizet a MOHAI

ÁGNES-

FORRÁST, mely ideges gyomorhaj, légsó-, tüdő-, gyomor-
és bélhurut, csontlágylás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben
26 év óta kitűnő eredménnyel használtatik és *ragályos beteg-
ségek*től, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik kö-
zönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai ÁGNES-
forrás vízzel éltek.

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára
másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden *kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél*, sőt a szódavíznél is
olcsóbb, hogy az *ÁGNES-forrás vizét* a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen
a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető **Kedvelt borvíz!**
füzete *ingyen kapható. A forráskezelőség.* — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú ven-
dégloben. **Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál, BAJÁN.** ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 10-8 ●

UJ!

UJ

UJ!

Megnyilt! Rothschild Zsigmond

FÜSZER-, CSEMEGE-, LISZT- ÉS TERMÉNYKERESKEDÉSE BAJÁN

Fischer Lipót úr házában, Reich Bernát cég átellenében.

== Jó áruk, mérsékelt árak. ==